

ข้อมูลเบื้องต้น
สำหรับการประชุมด้านกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับแนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับ
การจัดการมลพิษ การกำจัดขยะ และการจัดวางผังเมือง
เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒
ณ เครือรัฐออสเตรเลีย

ภายใต้โครงการประชุมด้านกฎหมายและการพัฒนากฎหมาย
เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและแผนการปฏิรูปประเทศ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

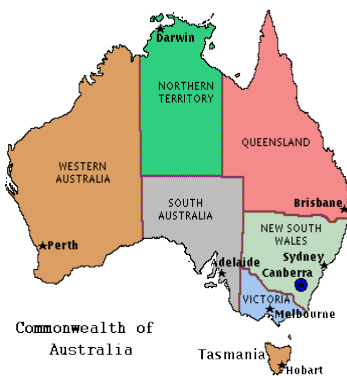
สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครือรัฐออสเตรเลีย	๑
๒. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ และการกำจัดขยะ	๔
๓. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดวางผังเมือง	๑๔
๔. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐ	๒๐
๕. หน่วยงานที่เข้าร่วมประชุม	๒๔

๑. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเครือรัฐออสเตรเลีย

๑.๑ บทนำ

ออสเตรเลียเป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับหกของโลก มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีรัฐบาลทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน จำนวนทั้งสิ้น ๓ ระดับ ได้แก่ รัฐบาลระดับเครือรัฐหรือรัฐบาลกลาง (Commonwealth Government) รัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) และรัฐบาลท้องถิ่น (Local Government) เครือรัฐออสเตรเลียประกอบด้วย ๖ รัฐ ได้แก่ รัฐนิวเซาท์เวลส์ (New South Wales) รัฐควีนส์แลนด์ (Queensland) รัฐวิกตอเรีย (Victoria) รัฐแทสมาเนีย (Tasmania) รัฐเซาท์ออสเตรเลีย (South Australia) รัฐเวสเทิร์นออสเตรเลีย (Western Australia) และประกอบด้วย

เขตการปกครองตนเอง จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ เขตนอร์ทเทิร์นเทอริทอรี (Northern Territory) และเขตออสเตรเลียแคปิตอลเทอริทอรีหรือเขตเมืองหลวง (Australian Capital Territory) โดยเมืองหลวงและศูนย์กลางการปกครองของออสเตรเลียคือ กรุงแคนเบอร์รา (Canberra)

ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของออสเตรเลียแคปิตอลเทอริทอรี (Australian Capital Territory) ซึ่งอยู่ระหว่างเมืองใหญ่สองเมือง ได้แก่ เมลเบิร์น (Melbourne) และซิดนีย์ (Sydney) และมีจำนวนประชากรประมาณ ๓๘๐,๐๐๐ คน

สภาพภูมิอากาศของออสเตรเลียจะมีอุณหภูมิตามลักษณะเขตที่ตั้งของท้องที่ โดยรัฐที่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศจะมีสภาพอากาศที่อบอุ่นเกือบตลอดทั้งปี ส่วนทางตอนใต้ของประเทศจะมีลักษณะภูมิอากาศหนาวเย็น

เนื่องจากออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ จึงประกอบด้วยประชากรที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมในแต่ละชุมชนที่แตกต่างกัน ประชากรในออสเตรเลียประกอบด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ โดยมีทั้งคนที่เป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมและคนที่อพยพมาจากพื้นที่ในแถบเอเชียเพื่อมาดำรงชีวิตอยู่ในออสเตรเลียในช่วงระยะเวลาประมาณ ๕๐,๐๐๐ ปี ถึง ๖๐,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา

๑.๒ ระบบการบริหารราชการ

โดยที่ออสเตรเลียมีรัฐบาล ๓ ระดับ รัฐบาลแต่ละระดับจึงมีความรับผิดชอบและมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน ดังนี้

รัฐบาลระดับเครือรัฐหรือรัฐบาลกลาง เป็นรัฐบาลระดับประเทศ มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายที่ออกโดยรัฐสภา กำหนดนโยบายด้านการค้าและการพาณิชย์ การกักบริเวณ เงินตรา สิทธิบัตร การเข้าเมือง การป้องกันประเทศ การโทรคมนาคม และการจัดหาสวัสดิการ เป็นต้น

รัฐบาลแห่งรัฐ มีหน้าที่รับผิดชอบด้านความมั่นคงของประเทศ โรงเรียนของรัฐ โครงสร้างพื้นฐานและการจราจร โรงพยาบาลของรัฐ ที่พักอาศัยของรัฐ และกฎระเบียบด้านธุรกิจภายในเขตพื้นที่ของรัฐ

รัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งบริหารงานผ่านสภามณฑล สภาเมือง หรือสภาแขวง มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการวางผังเมือง การอนุญาตก่อสร้างถนนในท้องถิ่น การจราจร ห้องสมุดของรัฐ ห้องน้ำสาธารณะ การประปาและท่อระบายของเสีย ขยะ และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ สัตว์เลี้ยง และสิ่งอำนวยความสะดวกของชุมชน โดยจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นจากเจ้าของบ้านเรือนเพื่อนำไปใช้จ่ายในการจัดหาบริการต่าง ๆ

โครงสร้างการบริหารราชการของออสเตรเลียมีผลต่อการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดวางผังเมือง และการพัฒนาเมือง โดยในเรื่องดังกล่าวมีกฎหมายระดับเครือรัฐเป็นกฎหมายกลางหรือเป็นแนวทางสำหรับแต่ละรัฐที่จะนำไปกำหนดแนวทางและออกกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การจัดวางผังเมือง และการพัฒนาเมือง ในพื้นที่ของรัฐ นอกจากนี้ รัฐบาลส่วนท้องถิ่นก็มีอำนาจออกกฎหมายภายใต้อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นด้วยเช่นเดียวกัน

สำหรับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดวางผังเมืองนั้น แต่ละรัฐของออสเตรเลียมีกฎหมายเพื่อการบริหารจัดการในพื้นที่ของตน รวมทั้งมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักด้านสิ่งแวดล้อมและจัดวางผังเมืองของตนเองด้วย ซึ่งได้แก่ Environment Protection Authority หรือ EPA ซึ่งมีหน้าที่ในการออกคู่มือการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐหรือเขตปกครอง โดยคู่มือดังกล่าวจะมีเนื้อหาครอบคลุมภารกิจงานแต่ละด้านของ EPA ของรัฐ เพื่อเป็นเสมือนเครื่องมือกำหนดกรอบความเข้าใจร่วมกันทั้งภาครัฐ

ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม โดยคู่มือจะกำหนดวิธีการดำเนินการ และรายละเอียดในการดำเนินการ ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมจากที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

๒. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการมลพิษและการกำจัดขยะ

๒.๑ แนวนโยบาย

การส่งเสริมและกำกับดูแลการจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดการมลพิษและการกำจัดขยะเป็นภารกิจและความรับผิดชอบหลักของรัฐบาลทุกระดับ รวมถึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ ภาคสังคม และประชาชน ทั้งนี้ โดยรัฐบาลกลางมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรากฎหมาย กำหนดยุทธศาสตร์ และกรอบแผนงานในการจัดการขยะ รวมถึงกำหนดมาตรการที่มีผลผูกพันตามพันธกรณีระหว่างประเทศ รัฐบาลแห่งรัฐมีหน้าที่กำกับดูแลและจัดการขยะให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในนโยบาย กฎหมาย และแผนงานต่าง ๆ ของประเทศ ส่วนรัฐบาลท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดการขยะภายในเขตท้องถิ่นของตนเองตามที่กำหนดไว้ในกรอบแผนงานตามกฎหมายที่แต่ละรัฐและเขตการปกครองตนเอง

ได้กำหนดไว้ ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นจะมีบทบาทสำคัญในการให้บริการจัดเก็บขยะและการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ การจัดการและดำเนินการพื้นที่ฝังกลบขยะ (landfill sites) การส่งเสริมการศึกษาและความตระหนักรู้ และการจัดการและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการจัดการขยะ

แนวนโยบายระดับชาติเกี่ยวกับการจัดการขยะที่เป็นรูปธรรมฉบับแรกของเครือรัฐออสเตรเลีย ได้แก่ **1992 National Strategy for Ecologically Sustainable Development (the National Strategy for ESD)**^๑ แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ถูกกำหนดขึ้นโดยสภาที่ปรึกษารัฐบาลแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย (Council of Australian Governments: COAG) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการกำจัดขยะ และพัฒนาการจัดการขยะอันตราย (hazardous wastes) แผนยุทธศาสตร์ฯ เป็นนโยบายและแผนงานที่สำคัญของประเทศในการเริ่มต้นและเป็นพื้นฐานของการดำเนินความร่วมมือในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการขยะในระดับชาติ รวมทั้งเป็นส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทิศทางการทำงานของรัฐบาลทุกระดับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

สาระสำคัญของ 1992 National Strategy for Ecologically Sustainable Development เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของรัฐบาลทุกระดับในการรักษาระบบ

^๑Department of the Environment and Energy, 'National Strategy for Ecologically Sustainable Development' <<http://www.environment.gov.au/about-us/esd/publications/national-esd-strategy>>

นิเวศอย่างยั่งยืนในประเด็นสาขาต่าง ๆ (Sectoral Issues) ได้แก่ เกษตรกรรม การประมง ทรัพยากรป่าไม้ การผลิต การเหมืองแร่ การวางแผนการขนส่งและชุมชนเมือง การท่องเที่ยว และการใช้ ผลิต และขนส่งพลังงาน เช่น ในประเด็นสาขาเกษตรกรรม รัฐบาลมีแนวทางในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรน้ำและที่ดินอย่างยั่งยืนโดยปรับปรุงระบบน้ำให้มีความสะอาด กำหนดแนวทางในการลดปัญหา ความเสื่อมโทรมของที่ดิน คุ้มครองความหลากหลายและระบบนิเวศ โดยอาศัยความร่วมมือในการดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลาง รัฐบาลแห่งรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่น ภาคสังคม และภาคเกษตรกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดประเด็นระหว่างสาขา (Intersectoral Issues) อีกหลายประเด็น เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบการอนุรักษ์ธรรมชาติ การดำเนินการตัดสินใจ และการวางแผนการใช้ที่ดิน และการจัดการและการลดปริมาณของเสีย เป็นต้น

ปัจจุบันนโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะแห่งชาติของออสเตรเลียฉบับล่าสุด คือ **National Waste Policy: Less Waste, More Resources 2018** เป็นนโยบายระดับชาติที่พัฒนาจากนโยบายในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ (พ.ศ. ๒๕๕๒) และได้กำหนดกรอบแผนการทำงานของรัฐบาลทุกระดับและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเน้นย้ำการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์และผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นทดแทน ทั้งนี้ National Waste Policy เป็นกรอบงานที่วางแผนระยะยาวไปจนกระทั่งถึงปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (พ.ศ. ๒๕๗๓) มีนโยบายสำคัญ ได้แก่ การตอบสนองต่อความท้าทายในการจัดการขยะและการฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติในออสเตรเลีย การสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนา

ทางเศรษฐกิจ และการจัดให้มีกรอบงานสำหรับธุรกิจเพื่อคิดค้นนวัตกรรมและพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ

หลักการสำคัญของ National Waste Policy ประกอบด้วย การหลีกเลี่ยงขยะ การพัฒนาการฟื้นฟูแหล่งทรัพยากร การเพิ่มการใช้วัสดุที่ผ่านการนำกลับมาใช้ใหม่และสร้างตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่นำกลับมาใช้ใหม่ การสร้างระบบการจัดการให้ดีขึ้นเพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน และการปรับปรุงข้อมูลเพื่อสนับสนุนนวัตกรรม แนะนำการลงทุนและช่วยผู้บริโภครในการตัดสินใจ

การจัดการขยะเป็นมาตรการหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งเครือรัฐออสเตรเลียได้บัญญัติรองรับไว้ รวมตลอดทั้งกฎหมายกลางแห่งเครือรัฐ ความตกลงระหว่างรัฐบาลแต่ละระดับในออสเตรเลีย และกฎหมายหรือนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐและท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยกฎหมายที่ตราขึ้นเหล่านี้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ออสเตรเลียเป็นรัฐภาคี ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องการนำเข้าและส่งออกขยะอันตราย การดูแลผลิตภัณฑ์ก๊าซเรือนกระจกสังเคราะห์ การคุ้มครองสภาพแวดล้อม และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้วย

นอกจากนี้ ในแต่ละรัฐได้มีการออกนโยบายเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมและการจัดการชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น รัฐนิวเซาท์เวลส์ ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ชื่อว่า “EPA Strategic Plan 2017-21” ที่มีสาระสำคัญเป็นการมุ่งคุ้มครองชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม คุ้มครองสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบของขยะ สร้างความรู้สึกเชื่อมั่น

ให้แก่ประชาชนที่ต้องเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคุ้มครองมูลค่าทางสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ฯ ได้กำหนดภารกิจหลักของรัฐในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมในช่วงระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๗ – ๒๐๒๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพของมนุษย์และการคุ้มครองด้านสิ่งแวดล้อม หลักปฏิบัติที่ดี การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การจัดการขยะอย่างสร้างสรรค์ การวางแผนยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการองค์กรอย่างสร้างสรรค์

๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยของเสียอันตราย (Hazardous Waste (Regulation of Exports and Imports) Act 1989)

เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการกำกับดูแลการส่งออก นำเข้า และขนส่งของเสียอันตราย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า ขยะอันตรายจะได้รับการจัดการที่เหมาะสมกับความเป็นอยู่ของมนุษย์และสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกเครือรัฐออสเตรเลีย และเพื่อป้องกันผลกระทบของของเสียที่จะเกิดอันตรายต่อสังคม โดยกฎหมายได้กำหนดขอบเขตของคำว่า “ขยะอันตราย” ไว้ให้อยู่ภายใต้ขอบเขตตามที่อนุสัญญาบาเซล (Basel Convention)^๒ หรือหลักเกณฑ์ที่ OECD ได้กำหนดไว้

^๒ของเสียอันตราย หมายถึง ของเสีย มูลฝอย สิ่งปฏิกูล วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว หรือเสื่อมสภาพ ซึ่งอยู่ในสถานะของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ หรือของผสม

๒. พระราชบัญญัติสภาคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (National Environment Protection Council Act 1994 (Commonwealth))

กฎหมายสภาคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรการที่เรียกว่า “National Environment Protection Measures (NEPMs) ที่กำหนดขึ้นเพื่อช่วยเหลือการคุ้มครองและจัดการงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ โดยมีมาตรการสำคัญ ๒ ประการ ดังนี้

(๑) มาตรการการเคลื่อนย้ายขยะควบคุมระหว่างรัฐและเขตการปกครองตนเอง (Movement of Controlled Wasted between States and Territories NEPM) เป็นเครื่องมือที่ทำให้การเคลื่อนย้ายและการขนส่งขยะควบคุมระหว่างรัฐและเขตการปกครองตนเองเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักปฏิบัติทางสิ่งแวดล้อมในการจัดการขยะควบคุม

(๒) มาตรการจัดการบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว (Used Packaging Materials NEPM) เป็นเครื่องมือในการลดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการกำจัดบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วและคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ทางธรรมชาติ โดยวิธีการนำบรรจุหีบห่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

รวมถึงภาชนะบรรจุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมีหรือปนเปื้อน หรือมีองค์ประกอบของสารอันตรายที่อาจก่ออันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อมในขณะนั้นหรืออนาคต หากได้รับการจัดการที่ไม่เหมาะสม

๓. พระราชบัญญัติการรายงานข้อมูลด้านพลังงานและก๊าซเรือนกระจกแห่งชาติ (National Greenhouse and Energy Reporting Act 2007 (NGER Act))

เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อกำหนดให้มีการรายงานและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โครงการก๊าซเรือนกระจก การบริโภคและการผลิตพลังงาน และวัตถุประสงค์อื่นที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนการดำเนินแผนงานการซื้อขายใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจก (emissions trading scheme) ในอนาคต ตลอดจนช่วยกำหนดแผนงานและกิจกรรมของรัฐบาลกลาง รัฐบาลแห่งรัฐ และรัฐบาลท้องถิ่นหรือเขตการปกครองตนเอง

๔. พระราชบัญญัติการดูแลผลิตภัณฑ์ประเภทน้ำมัน (Product Stewardship (Oil) Act 2000)

เป็นกฎหมายที่กำหนดกรอบแผนงานและการให้สิทธิประโยชน์ในการดำเนินแผนงานการจัดการผลกระทบของผลิตภัณฑ์ประเภทน้ำมัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการผลิตภัณฑ์ประเภทน้ำมันที่ใช้แล้ว สร้างความเชื่อมั่นในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และสนับสนุนทางเลือกในการนำน้ำมันที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม การจะได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายฉบับนี้ ผู้ดำเนินการจะต้องขึ้นทะเบียนเพื่อรับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวด้วย

๕. พระราชบัญญัติการดูแลผลิตภัณฑ์ (Product Stewardship Act 2011)

เป็นกฎหมายที่กำหนดกรอบแผนงานในด้านการจัดการผลกระทบของผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

ต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และความปลอดภัย โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกำจัดผลิตภัณฑ์และของเสียที่เกี่ยวข้อง กรอบแผนงานที่ออกตามกฎหมายฉบับนี้รวมถึงการจัดการผลกระทบของผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความสมัครใจ ความร่วมมือ และเป็นมาตรการบังคับ นอกจากนี้ กฎหมายได้สนับสนุนแผนงานแห่งชาติสำหรับการนำคอมพิวเตอร์และโทรทัศน์มาใช้ใหม่ (National Television and Computer Recycling Scheme (NTCRS)) ซึ่งออกตาม Product Stewardship (Televisions and Computers) Regulations 2011 แผนงานดังกล่าวมีผลทำให้ขยะอิเล็กทรอนิกส์ประมาณ ๒๓๐,๐๐๐ ตันสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

๒.๒.๒ กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมลพิษและกำจัดขยะ

๑. กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อมเพื่อมิให้มีการกระทำใดที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง กำหนดให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรือการอนุญาตตามกฎหมาย จัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายกำหนด

๒. กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการควบคุมวัตถุอันตรายให้มีความเหมาะสมและชัดเจน โดยได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวัตถุอันตรายเพื่อทำหน้าที่ในการให้ความเห็น ออกประกาศเกี่ยวกับวัตถุอันตราย การควบคุมวัตถุอันตรายและการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากวัตถุอันตราย ให้คำแนะนำแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนหรือเพิกถอนทะเบียนวัตถุอันตราย และกำหนดให้ผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายตามชนิดและประเภทที่กำหนด ต้องได้รับใบอนุญาต รวมตลอดทั้งกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขนส่ง ผู้มีไว้ในครอบครอง และผู้ขาย เพื่อความเสียหายอันเกิดจากวัตถุอันตรายที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลนั้น

๓. กฎหมายว่าด้วยโรงงาน

เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงาน โดยกฎหมายมีการกำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ หรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน รวมทั้งกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานซึ่งจะเลิกกิจการ มีหน้าที่ในการแก้ไขปรับปรุงโรงงานที่มีสภาพที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานก่อนการเลิกกิจการ เพื่อควบคุมการประกอบกิจการโรงงานและอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่บุคคล ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อมโดยรอบโรงงาน

๔. กฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการกำกับดูแลสินค้าที่ขนส่งผ่านแดนและการถ่ายลำในราชอาณาจักรเพื่อส่งต่อไปยังประเทศอื่นอย่างรัดกุม เพื่อป้องกันการใช้วิธีการนำผ่านเป็นช่องทางในการลักลอบส่งออกหรือนำเข้าสินค้า รวมทั้งเสริมสร้างประสิทธิภาพของกลไกการจัดระเบียบการนำเข้าผ่านสินค้า เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ

๕. ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

เป็นร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ และขณะนี้อยู่ในกระบวนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยร่างกฎหมายดังกล่าวมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกลไกในการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นการเฉพาะ โดยอาศัยความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้า ซึ่งจะช่วยผลักดันให้ผู้ผลิตปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ลดการใช้สารอันตราย และออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ง่ายต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ อันเป็นการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน ทั้งนี้ กฎหมายได้กำหนดให้ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบต่อการจัดซากผลิตภัณฑ์ทั้งกระบวนการตั้งแต่เก็บรวบรวมจนถึงการกำจัดซากผลิตภัณฑ์ แทนการให้เป็นหน้าที่ของรัฐเหมือนที่ผ่านมา

๓. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการจัดวางผังเมือง

๓.๑ แนวนโยบาย

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญของออสเตรเลียไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐบาลกลางมีหน้าที่ในการจัดวางผังเมือง (Urban planning) ไว้แต่อย่างใด แต่ที่ผ่านมา รัฐบาลกลางได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการผังเมืองในออสเตรเลียผ่านการกำหนดกฎเกณฑ์ในการพัฒนาพื้นที่ด้านสิ่งแวดล้อมหรือผ่านการกำหนดการพัฒนา กิจกรรมในพื้นที่ของรัฐ โดยเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๑ รัฐบาลกลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงโครงสร้างพื้นฐาน (Minister for Infrastructure) ได้ออก

นโยบายผังเมืองแห่งชาติ (The National Urban Policy) ซึ่งเป็น การตั้งเป้าหมายที่ครอบคลุม เพื่อให้รัฐบาลแห่งรัฐ พัฒนาเมืองต่าง ๆ และ

เพื่อทำให้รัฐบาลแห่งรัฐบริหารจัดการด้านการผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนเป็นครั้งแรก ซึ่งนโยบายผังเมืองแห่งชาติได้แสดงให้เห็นถึงแผนการการปฏิรูปผังเมือง โดยเป็นการสร้างหลักการและลำดับความสำคัญระดับชาติ เพื่อเป็นแนวทางแก่รัฐ และดินแดนต่าง ๆ ในการพัฒนาระบบแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการพัฒนาเมืองต่าง ๆ อย่างยั่งยืนและน่าอยู่ การแสดงให้เห็นแนวทางของรัฐบาลกลางในการบูรณาการนโยบาย การลงทุน กิจกรรมในเมือง ร่วมกับดินแดนและรัฐบาลท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน และการสรุปวิธีการที่รัฐบาลกลางจะจัดการกับความตกลง

ของสภารัฐบาลออสเตรเลีย (Council of Australian Governments (COAG)^๓) ผ่านทางนโยบายการลงทุนและกิจกรรมต่าง ๆ

ต่อมาในปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ออสเตรเลียได้ประกาศนโยบายผังเมืองแห่งชาติฉบับใหม่ที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับ Smart Cities Plan โดยนโยบายฉบับนี้มุ่งเน้นไปที่การวางแผนและการลงทุนในเมืองใหญ่เช่นเดียวกับในเมืองเล็ก โดยประกอบด้วยรายละเอียด ๓ เรื่องหลัก^๔ ได้แก่ (๑) การลงทุนอัจฉริยะ ที่มุ่งเน้นที่การจัดหาเงินทุน เช่น การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน (๒) นโยบายอัจฉริยะ ที่มีการกำหนดกลไก “ข้อตกลงเมือง” (City Deals) ซึ่งคล้ายกับที่ใช้ในสหราชอาณาจักร การปฏิรูปกฎระเบียบ และการรวบรวมข้อมูลระดับในเมือง และ (๓) เทคโนโลยีอัจฉริยะ ซึ่งมุ่งเน้นที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต (Disruptive technologies) ข้อมูลเปิดและเรียลไทม์ (open and real-time data) และนวัตกรรมการประหยัดพลังงาน (energy-efficiency innovations)

^๓สภารัฐบาลออสเตรเลีย (COAG) เป็นเวทีระหว่างรัฐบาลที่มีอำนาจสูงสุดในออสเตรเลีย สมาชิกของ COAG คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีคนแรก และประธานสมาคมรัฐบาลท้องถิ่นออสเตรเลีย โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานการประชุม และ COAG มีบทบาทในการจัดการเรื่องที่มีความสำคัญระดับชาติหรือจำเป็นต้องประสานงานโดยรัฐบาลออสเตรเลียทั้งหมด COAG

^๔<https://www.oecd.org/regional/regional-policy/national-urban-policy-Australia.pdf>

๓.๒ หน่วยงานของออสเตรเลียที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางผังเมือง

๑. Department of Planning and environment รับผิดชอบการพัฒนาเมือง และการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ใน NSW โดยประสานงานร่วมกับชุมชน ภาคธุรกิจ และท้องถิ่น แต่หากมีการวางแผนการพัฒนาเมืองจะมีกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ (peak industry group) เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการ ได้แก่ the Planning Institute of Australia และมี Planning Assessment Commission เป็นคณะกรรมการที่เป็นอิสระจากฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่พิจารณาอนุญาตคำขอพัฒนาโครงการต่าง ๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาเมืองแก่ท้องถิ่น

๒. Office of Local Government เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ Local Government Act 1993 โดยมีอำนาจหน้าที่ในพื้นที่เฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็น local government area เท่านั้น อย่างไรก็ตาม แม้พื้นที่บางส่วนจะได้รับการจัดให้เป็น local government area แต่ก็อาจมีบทยกเว้นมิให้นำกฎหมายนี้มาใช้บังคับได้หากมีการกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น (Council) ซึ่งมีฐานะเป็น community leadership ที่ทำหน้าที่ในการจัดหาบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เพียงพอสำหรับชุมชน โดยสภามีหน้าที่ต้องบริหารจัดการ ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้จัดให้มีขึ้นดังกล่าว เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ในชุมชนอย่างคุ้มค่าและทั่วถึง

๓. Urban Growth NSW เป็นองค์กรที่เป็น State-Owned Corporation จัดตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ (2013) ที่ทำงานด้านการพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ ให้แก่ NSW เช่น โครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ การขนส่ง การทำงาน การจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการวางแผนที่เหมาะสม สำหรับการพัฒนาเมืองในอนาคตของ NSW (planning and delivery of major urban transformation programs) โดยมีการบริหารงานในลักษณะของเอกชน

๓.๓ กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๓.๓.๑ กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลีย

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ค.ศ. ๑๙๙๙ (the Environment Protection and Biodiversity Conservation Act 1999 (EPBC Act))

เป็นกฎหมายกลางด้านสิ่งแวดล้อมของออสเตรเลีย เพื่อกำหนดกรอบทางกฎหมายในการปกป้องและจัดการพืชพรรณสัตว์ป่าชุมชนนิเวศวิทยาและแหล่งมรดกที่สำคัญระดับประเทศและระดับสากล ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศ^๕ โดย EPBC Act ได้บัญญัติให้มีการใช้กฎเกณฑ์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ (Environment Protection and Biodiversity Conservation Regulations) โดยกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตและใบอนุญาตสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในที่ดินของเครือรัฐ

^๕<https://www.environment.gov.au/epbc>

(Commonwealth land) และที่ดินมีผลต่อเครือรัฐ (land affecting the Commonwealth) ซึ่งการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะต้องได้รับโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง รวมทั้งการเยียวยาแก้ไขความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพตามคำสั่งของศาลด้วย

๒. พระราชบัญญัติการวางแผนและประเมินสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๒๒ (the Environmental Planning and Assessment Act 1979 (EP&A Act))

เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักการเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินในรัฐนิวเซาท์เวลส์ (NSW) โดยพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดข้อพิจารณาเกี่ยวกับการวางแผนสำคัญหลายประการใน NSW ซึ่งรวมถึงบทบาทของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการผังเมือง (Minister for Planning) หน้าที่การบริหารกระทรวงผังเมืองของนิวเซาท์เวลส์ (the New South Wales Department of Planning) การวางแผนยุทธศาสตร์ผ่านนโยบายการวางแผนสิ่งแวดล้อมของรัฐ แผนสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นหรือแผนการควบคุมการพัฒนาเมือง การประเมินสิ่งแวดล้อมและบทบาทของคณะกรรมการมหาชนชิตินีย์

นอกจากกรอบทางกฎหมายที่ควบคุมการใช้ที่ดินและการวางแผนผังเมืองในนิวเซาท์เวลส์แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการผังเมือง ซึ่งบริหารกรมการผังเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน (the Department of Planning and Infrastructure) ได้ประกาศแผนนครหลวงสำหรับชิตินีย์ และยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาคสำหรับ Far North Coast, Mid North Coast, Lower Hunter, Illawarra,

ชิตนีย์รวมถึง Canberra Corridor และภูมิภาค Murray เอกสารการวางแผนเชิงกลยุทธ์เหล่านี้ให้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนอย่างละเอียดของสภารัฐบาลท้องถิ่นและระดับอนุภูมิภาค (โดยเฉพาะในเขตนครชิตนีย์)

๓.๓.๒ กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องด้านการผังเมือง

๑. กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง^๖

กฎหมายว่าด้วยการผังเมืองมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดประเภทและขนาดของอาคาร เพื่อป้องกันภัยจากการควบคุมการก่อสร้างและการควบคุม

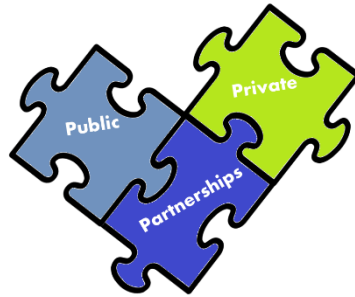
^๖ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

การก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ ตลอดจนการก่อสร้างอาคารในเขตที่อาจรับแรงสั่นสะเทือนของแผ่นดินไหว รวมทั้งเหตุอื่น ๆ ที่อาจเกิดแก่อาคาร กฎหมายนี้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร

๔. แนวนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

โดยที่มาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งเครือรัฐออสเตรเลียไม่ได้กำหนดให้การร่วมลงทุนเป็นอำนาจของรัฐบาลแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย การร่วมลงทุนจึงเป็นเรื่องที่รัฐบาลของแต่ละรัฐและท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการได้เอง

โดยออสเตรเลียมีการให้เอกชนร่วมลงทุนกับภาครัฐมาเกือบ ๓๐ ปีแล้ว โดยรัฐวิกตอเรียเป็นรัฐแรกที่ตั้งตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลด้านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยนำรูปแบบมาจากสหราชอาณาจักร

อาณาจักร ซึ่งทำให้มีการใช้คำว่า “การร่วมลงทุนระหว่างเอกชนและรัฐ (Public Private Partnership)” เพื่อใช้เรียกการร่วมกันจัดการระหว่างเอกชนและรัฐในรูปแบบต่าง ๆ เป็นครั้งแรก โดยรัฐ

อื่น ๆ ได้ใช้รูปแบบของรัฐวิคตอเรียเป็นต้นแบบในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการด้านการร่วมลงทุนในเวลาต่อมา^๗

รัฐบาลแห่งเครือรัฐออสเตรเลียได้เข้ามามีบทบาทในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยกระทรวงสาธารณสุขปกป้องและการพัฒนาภูมิภาค ได้ร่วมกับรัฐรวมทั้งดินแดนในเครือรัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย จัดทำคู่มือกลางด้านการร่วมลงทุน (National Public Private Partnership Guidelines)^๘ ซึ่งคู่มือกลางดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมฝ่ายบริหารของเครือรัฐออสเตรเลีย (Council of Australia Governments - COAG)^๙ ในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๑^{๑๐} เพื่อกำหนดกรอบในการให้ภาคเอกชนเข้ามาทำงานร่วมกับภาครัฐ ในการให้บริการสาธารณะและบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง คู่มือนี้ ได้รวบรวมคู่มือของรัฐและดินแดนต่าง ๆ ให้เป็นคู่มือกลาง ในการดำเนินงานด้านการร่วมลงทุนของประเทศ (unified

^๗David Donnelly, Nicholas Ng and Barton Donaldson, “Australia,” *The Public-Private Partnership Law Review*, edi 1 (March 2015): 10.

^๘สามารถเข้าถึงคู่มือได้ที่ https://infrastructure.gov.au/infrastructure/ngpd/index.aspx#anc_public-private (ข้อมูลล่าสุด ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒)

^๙จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำหน้าที่ประสานการทำงานของรัฐบาลในเครือรัฐออสเตรเลีย มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีตำแหน่งแรกของแต่ละรัฐ และประธานของสมาพันธ์รัฐบาลท้องถิ่นเป็นสมาชิก <https://www.coag.gov.au/about-coag> (ข้อมูลล่าสุด ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒)

^{๑๐}Volume 6: Jurisdictional Requirements, Department of Infrastructure and Regional Development, 2008 : 7.

national framework) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดซื้อจัดจ้างด้านสาธารณูปโภค ลดค่าใช้จ่ายในการร่วมลงทุน และลดสิ่งที่ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดสาธารณูปโภคไม่เป็นที่ดึงดูด^{๑๑} ทั้งนี้ ออสเตรเลียไม่มีกฎหมายกลางที่กำหนดเกี่ยวกับการร่วมลงทุน ดังนั้น คู่มือกลางดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็น soft law ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการที่มีการร่วมลงทุน แต่ไม่รวมถึงการดำเนินการของรัฐบาลท้องถิ่น^{๑๒}

คู่มือกลางด้านการร่วมลงทุนประกอบด้วย ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนนโยบายและคู่มือด้านการร่วมลงทุน โดยส่วนนโยบายได้กำหนดหลักการที่สำคัญของคู่มือกลางไว้ ได้แก่ การผูกพันตนของรัฐบาลทั้งในรัฐบาลระดับเครือรัฐ รัฐบาลระดับรัฐ และรัฐบาลระดับท้องถิ่น การกำหนดขอบเขตของสาธารณูปโภค (public infrastructure) และบริการที่เกี่ยวข้อง (related services) ในบริบทของโครงการร่วมลงทุน มูลค่าของโครงการที่จะมีความคุ้มค่าในการร่วมลงทุน (financial thresholds) การประเมินโครงการและหน่วยงานผู้รับผิดชอบ รวมทั้งกำหนดนิยามของการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนว่าหมายความว่าหมายถึง “กรณีที่ภาคเอกชนเป็นผู้จัดทำสาธารณูปโภคและบริการที่เกี่ยวข้องซึ่งภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนหรือจัดหาเงิน (financing) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีการลงทุนของภาคเอกชนที่รัฐบาลไม่มีความสนใจในการให้บริการ

^{๑๑} National PPP Guidelines Overview, Department of Infrastructure and Regional Development, 2008 : v.

^{๑๒} National PPP Policy Framework, Department of Infrastructure and Regional Development, 2015: 5-7.

สาธารณะนั้น ๆ โดยตรง เช่น ท่อก๊าซระหว่างมลรัฐ หรือถนนที่สร้างเชื่อมระหว่างเมืองไปยังท่าเรือ”

หลักการของการร่วมลงทุน ๘ ประการ ที่กำหนดไว้ในส่วนนโยบาย ได้แก่ (๑) ความคุ้มค่าเงิน (value for money) ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญมากที่จะต้องคำนึงถึงในทุกขั้นตอนของการดำเนินการและเป็นเหตุผลให้สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงการลงทุนและการจัดหาเงินของการร่วมลงทุนได้ (modified funding and financing) (๒) ประโยชน์สาธารณะ (๓) การจัดสรรความเสี่ยง (risk allocation) (๔) การเน้นการได้รับบริการตามที่กำหนดมากกว่าวิธีการให้บริการ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการสร้างนวัตกรรม (output oriented) (๕) ความโปร่งใส (๖) ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่ให้บริการ (accountability) (๗) การให้ตลาดเข้ามามีส่วนร่วม และ (๘) การบริหารจัดการสัญญาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ในแต่ละเขตการปกครองที่มีรัฐบาลปกครองตนเองจะมีรัฐมนตรีที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลด้านนโยบายและคู่มือการร่วมลงทุน รวมทั้งให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ด้านการร่วมลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นรัฐมนตรีที่ทำหน้าที่ด้านคลังหรือการเงิน รัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานที่มีการร่วมลงทุนจะเป็นผู้รับผิดชอบโครงการร่วมลงทุนนั้น ๆ เว้นแต่รัฐบาลจะกำหนดให้เป็นอย่างอื่น

คู่มือด้านการร่วมลงทุนประกอบด้วยคู่มือใน ๘ ด้าน ได้แก่ (๑) วิธีการวิเคราะห์เพื่อเลือกใช้วิธีการในการจัดซื้อจัดจ้าง (๒) คู่มือของผู้ปฏิบัติ (๓) หลักการทางพาณิชย์ที่ใช้กับการร่วมลงทุน

ในการให้บริการสาธารณะด้านสังคม เช่น ข้อสัญญา กรรมสิทธิ์ การอนุญาตก่อสร้างและดำเนินงาน ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงบริเวณพื้นที่โครงการ (๔) คู่มือการทำมูลค่าโครงการ ทั้งโครงการหารัฐเป็นผู้จัดทำ (Project Sector Comparator - PSC) เพื่อนำมาใช้ในการคิดความคุ้มค่าเงิน (๕) วิธีการคำนวณ อัตราส่วนลด (discount rate)^{๑๓} (๖) เงื่อนไขและกระบวนการ ในการร่วมลงทุนของแต่ละเขตการปกครองที่มีรัฐบาลปกครองตนเอง (๗) หลักการทางพาณิชย์ที่ใช้กับการร่วมลงทุนในการให้บริการ สาธารณะด้านเศรษฐกิจ และ (๘) แผนภูมิในการใช้หลักการ ทางพาณิชย์ ซึ่งคู่มือแต่ละส่วนจะได้รับการทบทวนและแก้ไขภายใต้ บริบทในเรื่องนั้น ๆ ตามความจำเป็น ทำให้คู่มือแต่ละส่วนมีการทบทวน แก้ไขเพิ่มเติมในเวลาที่แตกต่างกัน

๕. หน่วยงานที่จะเข้าร่วมประชุม

๕.๑ การประชุมร่วมกับ Department of the Environment and Energy

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทอำนาจหน้าที่ของ หน่วยงานในการส่งเสริมหรือกำกับดูแลการจัดการสิ่งแวดล้อม ของประเทศ นโยบายของรัฐบาลด้านการคุ้มครองและรักษา สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมดูแล และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของออสเตรเลีย แนวทางการบริหาร

^{๑๓}ในที่นี้หมายถึงอัตราที่ใช้คำนวณเพื่อหามูลค่า ณ ปัจจุบันของ กระแสเงินสดในอนาคต, Volume 5: Discount Rate Methodology Guidance, Department of Infrastructure and Regional Development, 2013 : iv.

จัดการปัญหามลพิษและการกำจัดขยะทุกประเภท การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการกำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการขยะของประเทศ รวมทั้งมาตรการเฝ้าระวังความเสียหายอันเกิดจากการดำเนินนโยบายและมาตรการทางกฎหมายเพื่อบริหารจัดการมลพิษและการจัดการขยะประเภทต่าง ๆ

๕.๒ การประชุมร่วมกับ Office of Parliamentary Counsel (OPC)

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาท ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ของ OPC ระบบกฎหมาย กระบวนการร่างกฎหมาย และระบบการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติของออสเตรเลีย การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (RIA) โดยเฉพาะการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง และกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการมลพิษและขยะประเภทต่าง ๆ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน และเฝ้าระวังผลกระทบที่เกิดจากปัญหาสิ่งแวดล้อม มลพิษ และขยะทุกประเภท เช่น ขยะทะเล ขยะกัมมันตรังสี และขยะอุตสาหกรรมต่าง ๆ และการบูรณาการมาตรการทางกฎหมายและแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการมลพิษและขยะทุกประเภทในอนาคต

๕.๓ การประชุมร่วมกับ Department of Infrastructure, Regional Development and Cities

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการวางแผนและการปฏิบัติการตามโครงการและนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และระบบการคมนาคมขนส่งของประเทศและภูมิภาค การจัดทำแผนการดำเนินงานของหน่วยงาน (Corporate Plan) การพัฒนาและจัดทำแผนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart Cities Plan) และแนวทางการจัดวางผังเมือง การออกแบบชุมชน และการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างยั่งยืน และแผนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และการส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคของรัฐ (PPP)

๕.๔ การประชุมร่วมกับ Sydney Harbour Federation Trust

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการบริหารจัดการพื้นที่บริเวณชายฝั่งของอ่าวซิดนีย์ แนวนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์และแผนการพัฒนาระบบนิเวศน์ชายฝั่งของอ่าวซิดนีย์อย่างยั่งยืน กรอบการดำเนินงานของผู้ออกกฎ (Regulator Performance Framework) กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการขยะบริเวณชายฝั่งของอ่าวซิดนีย์ เช่น The Sydney Harbour Trust Act และกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ และการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๕ การประชุมร่วมกับ NSW Environment Protection Authority (EPA)

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการดำเนินมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับมลรัฐ และระดับท้องถิ่น นโยบาย แผนกลยุทธ์ (EPA Strategic Plan) และมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่นำมาปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งรวมถึงการจัดการมลพิษ และการบริหารจัดการขยะ มาตรการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากการดำเนินนโยบายหรือมาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดการขยะประเภทต่าง ๆ

๕.๖ การประชุมร่วมกับ Asbestos Safety and Eradication Agency

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทของหน่วยงานในการจัดการแร่ใยหิน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแร่ใยหิน มาตรการทางบริหาร และมาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการ และการต่อต้านการใช้แร่ใยหินในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างและอุตสาหกรรมอื่น ปัจจัยสำคัญแห่งผลสำเร็จของการห้ามใช้และการควบคุมการนำเข้า ส่งออก และการกำจัดแร่ใยหิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน และแนวทางการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการจัดการ และควบคุมการใช้แร่ใยหิน เช่น การจัดทำหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และควบคุมแร่ใยหินในสถานที่ทำงาน (Code of Practice) และกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน

๕.๗ การประชุมร่วมกับ Planning Institute Australia (PIA)

หัวข้อการประชุมหลัก : บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในการออกแบบและการวางผังเมืองของออสเตรเลีย ตามข้อบังคับว่าด้วยการจัดตั้ง PIA (Constitution of Planning Institute of Australia) การประเมินการพัฒนาเมือง (Development Assessment Scorecard) การให้ความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายที่จำเป็นต่อการวางผังเมืองที่ดี การกำหนดแนวทางการวางผังเมืองที่ดี ซึ่งครอบคลุมทั้งการจัดวางผังด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การวางผังการคมนาคมขนส่ง การอนุรักษ์วัฒนธรรม และการวางผังด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริการ รวมทั้งแนวทางการส่งเสริมระบบการศึกษาและการประกอบวิชาชีพผังเมือง (Planning profession)

จัดทำโดย

กองกฎหมายต่างประเทศ

ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ

นางชนนันท์ ศรีทองสุข ศรีพันธุ์

นางสาวเจนจิรา บิณชีร์

นางสาวณัฐกานต์ ชนนิกิตติพงศ์

นางสาววาริรัตน์ รัตนวิบูลย์สม